

חומר בקודש פרק שלישי חגיגה

כב.

עין משפט גד מצוה

ה א מיי פ"ג מהלכות
אבות הטומאות ה"א:
ו ב מיי שם הלכה טו:
ז ג ד ה מיי שם הלכה טז
ו פ"ג מהלכות מקואות
הלכה טו ו פ"ג הלכה ט
הטעם כי י"ד סימן לא סעיף
ט:
ז ו מיי שם פ"ג הלכה
ח ו פ"ג מהלכות
מטמאין מושב ומשכ הלכה
ט:
ז מיי שם פ"א
מהלכות מטמאין
משכ ומשכ הלכה ט:
ח מיי פ"א מהל' עדות
הלכה ז ו פ"ג שם כ"ב
טו פ"ג מ"ט סימן לא סעיף
ז:
יא ט י ב מיי פ"ג
מהלכות מטמאין מת
הלכה ט:
ט

רבינו חננאל (המשך)

טבילה עד שיהו המים
מערובין מה שבמקוה
עם המים שבחור הדלי
כשפופרת הנוד. ואם אין
שם זה השיעור הדלי כיון
שהיה טהור חלק המים
כיון כותל בתוך המקוה.
ואוקימנא לד"ר אילא
ודרבא כחנאי. ומקשה
מ"ט לא היישין לתרומה
אלא מטרהין ובקדש
לא מטרהין דגורין
בקדש שאם טבול מחטין
וצניניותו בכלי טהור
שאין בפיו כשפופרת הנוד
בתרומה נמי נגזר ופריך
רבי יוחנן כמיהוה בהטבלת
כלין בתוך כלין בתרומה
להבייש מטרהין דיעי
לא אתו לאטבולי בכלי
שאין בפיו כשפופרת
הנוד. ומקשינן אי הכי
קדש נמי נשיר ונימא
להבר שתיין ליה דיע
ולא אתי למיטעא. ופרקינן
בקדש חיישין דלמא חזי
ליה עם הארץ דטבול
כלי בתוך כלי שבפיו
כשפופרת הנוד. ומקשינן
תרומה נמי נגזר משום
עמי הארץ. ופרקינן בכלי
שאומר ע"ה אני הטבלתי
בתרומה אין מקבילין
הימנו לפיכך לא אכפת
לך. אי הכי בקדש נמי לא
נקבל מיניה וטהור כלין
הטבלין בתוך כלי בקדש
כמו שמההין בתרומה.
ופריקין אמר לא נקבל
מ"ה טהורת כלין בקדש
קורשיין איבה על החבירין
שיאמרו וכו' אגן אין
אנו מבני ישראל שאינכם
מאמינים אותנו. אי היישת
משום איבה ע"ה אפילו
בתרומה ניהוש. ופרקינן
בתרומה אין חוששין
אם הן יקבלה הכתן
חבר ממנו הילך ונתנה
לך. אמר רבי חייא רבא
הקדש לא יכל למהיבד
אלא להבר ועתה משום
איבת ע"ה לא מטרהין
כלים בתוך כלים לקדש
אפילו לחברים ור' יוסי
הוא דחיש ליה איבה של
ע"ה. ובר' יוסי מקבילין
ותבו וניהוש לשאלה
דלמא שאיל חבר כלי
מ"ה לא שאיל. והא
מדתנין כשטהרת את
הכלי טהרתו לך ולו
אלמא שאלו חברים מהם.
ופריך רבא כי שאלין
שבחוכו לימרו דמטבלין

מאי איבא בין רבא ר' א"א. קשיא למורי איבא צניייהו טובא
כלי חילון כשהטביל כלי בתוך כלי למאן דמוקי לה משום
חליצה שייך צין דחילון צין דפנימי ולמאן דמוקי משום גזרה שאין
למגור רק דפנימי דחילון ליכא למגור
דכלל ענין טהור והכי משמע לקמן (ו)
ה"מ ככלי טהור אכל ככלי טמא
מגו דמהניא טבילה לחילון מהני
לפנימי ומירך לו הר"ר אלחנן דמתניתין
דחילון טהור ופנימי טמא וכן משמע
לישנא דקמני מטבילין כלי בתוך כלי
הלכך לא שייך ציה טעמא דכידו
של כלי לגבי חילון וגם רבא מוקי
לה הכי דקמנון דקאמר והני מילי
ככלי טהור והיינו דמתניתין דמיתוקמא
הכי ומיהו רש"י מפרש דמתניתין
מטבילין כלי בתוך כלי דשנייהם
טמאים ולא נראה דלא אפי' ככלי
שאין בפיו כשפופרת הנוד אם היו
שניהם טמאים מהני שפיר דמגו
דסקלא לחילון והשתא לפי סדרת
רש"י איבא למימר דמני למימר הכי
איבא צניייהו חילון אלף כח דהתיירא
עדיף ליה דלשכח אף דפנימית
סלקא טבילה:

אבא שאול אומר לתרומה וכו'.
ל"ע אמאי לא שרינן דעבר
והטביל והטבילין קאמר דעבר:
שלא היא בונה במה לעצמו
ושורף פרה לעצמו. דלא
לכך נאמנין ע"ה על שמימיה והכי
תניא בתוספתא דחגיגה ר' יוסי אומר
הכל נאמנין על שמימיה:
לא מקבילין מינייהו. רש"י פירש
דשעת הגימות נאמנין לפי
שחזירים מטרהין כליהן עברו
הגימות והצדיס אמרינן דלא מהימן
ול"נ דפותח דחזימו לא המירו אם
לא סופו משום תחילתו דקדקשיז
לזה דפרק קמא דביצה (דף ט"ז)
ואם היו טהורים צדין כלאו הכי
נמי משמרי אלף משמע דחכמים
ורבי יהודה שזין צטהורים כל ימות
הרגל לחוד וכן משמע דש"ס (לקמן
דף ט"ז). כל ישראל כלש אחד חזרים
נעשו כולם חזרים דרגל והכי משמע
בתוספתא דפיסא:

כמאן מקבילין סהדותא מע"ה
כרבי יוסי. הר"ר אלחנן
אומר דקיימא לן כרבי יוסי וחיישין
לחיצה לפיכך מומנין עכשוו בכל
ע"ה אף על גב דלמרינן דצרכות
(דף מו): אין מומניס על ע"ה
וגם רב מנשיא דר תחליפא לא
רצה לזמן עליהם והר"י מפרש דלא
כל הרוצה ליעול את השם להחזיק
לעצמו כתלמיד חכם שלא לזמן על
ע"ה צידו ליעול ואין אנו מחזיקים
עצמנו כתלמיד חכם לענין זה:
ניחוש שאראה. ל"ע מאי סלקא
דצעי טבילה משום מגע עם הארץ:
כלום

עמו על הארץ ועבדי הכי ואנו שואלין את כליהן ומשמתינן בהן:
א"נ המת צבית וטהרות צביליה וארובה פתוחה מן הצית
לעלייה והושיבו כלי חרס דפני הטומאה דליונו מטמא מגזו ומניל על כל מה שצביליה: **שואל עמא כו'.** הכלי הזה היה טמא
מתחילתו קודם שנתנו ע"ה על פי הארובה: והלא טהרנו אוליין ומשקין שפוטו. אם היה מוקף למיד פתיל צהאל המת והיא היא:
לעצמו

וכחלה ועוציה. והן צ' אצבעות חזרות למקומן שאדם יכול לגלגל
במוך חללו צ' אצבעות לכל דהו עירוב ומטבילין אף כלים והאי
נמי חשש טומאה דלוריימא היא: **גרגוסני.** סל גדול מאד שבו
מסנינין היין צעת הצנייר ונותנין אותו
בו ויורד לצור דלמרינן דמסכת
ע"ז (דף טו): שלא החזיר גרגוסני
לגת: **טהורין.** אף לקודש. ורצה
לטעמיה דלוקי טעמא גזירה משום
כלי שאין בפיו כשפופרת הנוד ובסל
וצגרגוסני ליכא לניחש להכי: לא
עלמה לו טבילה. שעשאן כו' מקואות
ואין שיעור לא צוה ולא צוה אע"פ
שהמים מחצין צין אור הנרעים אין
זה חיבור: **דהא ארעא כולה מחללא.**
והמים הנובעין כאן צאין מנהר גדול
ולא חשבינן כמחזור דצניין מ' סאה
בנקוס אחד: והני מילי. (ו) דלמרינן
המטביל ככלי שאין בפיו כשפופרת
הנוד טמאים ככלי טהור שלא היה
הכלי החילון רריך להטביל: **אכל אם**
הוא רריך להטביל: **מיגו דסלקא**
טבילה לגופו של כלי. ליתער מוכו
ע"י מים הנכנסין דרך פיו דכטומאתו
כן טהרתו סלקא נמי טבילה לכלים
שצמחו: **הרי אלו טהורין.** לתרומה
ולא חלק צין פיו רחצ לפיו קצר: **ואם**
לא טבל כו'. דמפרש לה ואם אין
רריך להטביל: **המים המעורבים.**
למקוה ואתה צה לטהר על ידיהן
כלים שצמחו עד שיהו מעורבין דרך
פה רחצ כשפופרת הנוד: **והא דר'**
אילא. דלוקיט טעמא משום חליצה
וסל וגרגוסני נמי כשאר כלים דמו
והמטביל כלים לתוכן אינן טהורין
לקודש ורצה דלוקיט טעמא דמתני'
משום עירוב מקואות והא צבל
וגרגוסני ליכא לניחש וטהורין תנאי
היא: **למאן קאמרינן חזרים.** למי
אנו אומרים ורואה זו שלא יטביל כלי
בתוך לך לתצר דאילו על שם הארץ לא
אמי קמנ למשאל הלכך לתרומה
ליכא לניחש דהא מידע ידע שיעור
עירוב מקואות ולענין כידו של כלי
נמי אם כדו הוא מנביהין אותו: **א"ה**
קודש נמי. על כרחך מתני' דקמני
אכל לא קודש דחצר עסקינן דאי
ע"ה מני ליה לך ומי אמי קמנ למשאל
טעמא: **טרומה נמי ליה.** ישראל
עם הארץ ומטביל ומשתמש צו תרומה
ואח"כ נותנה לכהן: **לא מקבלינן.**
תרומה מעם הארץ אלף דשעת
הגימות והצדיס שהכל מטרהים את
כליהן ע"פ חכמים דתנן (לקמן דף
ד): עברו הגימות והצדיס והציאו לו
צבית של תרומה לא יקבלנה ממנו:
על טהרה יין ושמן. (ו) לקבל מידס יין
לנכסים ושמן למנחות דתנן דמתניתין
(לקמן דף ד): **חומר** בתרומה
שציהודה נאמנין על טהרה יין ושמן:
וכוונה צמה. דשעת איסור הצמות
ומקטירין צממים: **כר' יוסי.** דאילו
לרצון לא מקבלינן דלאמר דפסחים

(א) גמ' ומיס ארבעה עשר
צ"ב כולתה או מים
המעורבין בשניהם צריך
עירוב כשפופרת הנוד:
(ב) רש"י ד"ה והני מילי
הא דלמרינן: (ג) ד"ה טל
טהרה יין ושמן ומותר
לקבל מידס: (ד) תוס' ד"ה
מאי איבא וכו' משמע
לקמן דקאמר והני מילי:

גילון הש"ס
גמ' פ"א יחא כל אחד
ואחד הולך ע"י מו"ט
רפ"ה דפריה:

רבינו חננאל

לתרתי משום מעלה אחת
משום חציצה עשר ולרבא
אחת עשרה. ואמרנא מאי
איבא בין לר' אילא ובין
רבא איבא בינייהו לו
וגרגוסני שפוטו כלים
והטבילין שרבי אילא סבר
ככיון חוצץ ואין טבילה
עולה לתן ורובא כבי
אמרנן אין מטבילין בתוך
כלים כגון כוסות בכוסות
או כוסות בקערות או
קערות בקערות וכיוצא
בהן שיש בהן מן
שפיהן צר וחישינן דלמא
אתי לאטבולי בני שפיו
צר פחות מבי אצבעות
שחוקות אבל סל וגרגוסני
פשיהו רוחין טובא כל
חיישין דהא ליכא סל
וגרגוסני פחות פומייהו
מבי אצבעות אודא
רבא לטעמיה דאמר לו
וגרגוסני שפוטו כלים
הטבילין טהורין מקוה
שחלקה בסל וגרגוסני
הטובל שם לא עלתה
לו טבילה מפני שחולקת
את המים ואינן נמצאין
מ' סאה במקום אחד.
ואו אמרת האיבא נקבים
קטנים שהמים מבצבצין
בהן כמו בביעת מים
לא מטרהין כהאי גוונא
דהא ארעא כולה חלחלי
מחלחלא ובעינן עד
דאיבא מ' סאה במקום
אחד והי"מ (ו) אבל
וגרגוסני שהן טהורין בכל
אם הן מטמאין וצריך
להטבילין כגו דסלקא להו
טבילה סלקא נמי טבילה
להני כלין דבגווייהו כומו
הדיל דתנן בביקואות
פ"ו דלי שהוא מונא
כלין והטבילין הרי אלו
טהורין אם לא טבול
המים מעורבין עד שיהו
מעורבין כשפופרת הנוד
ותריצנה הכי אם לא טבל
הכלי אלא הוא טמא
וצריך להטבילין כמים מעורבין הן שאין כלי טמא חוצץ ועלתה טבילה לכלי. ואם הדלי טהור שאין צריך

(א) מש"י רבינו יו"ט צבל וגרגוסני לעולם אין בהן כשפופרת הנוד ומותר לטבול כסף אף אם הן טהורין וע"י רש"י ד"ה וה"מ י"ט.